

gr21aejx

<J> ad diiraan da misil, manaat ad diiraan, yaani misil kan al xariif, al xariif názal, wa awwal xariif gád'a, xariif kan gád'a, al alme kammal fi bakaan an naas al gaadiin fiya da baadeen bisuuru, binši le l biyaar, aw fi bakaan waahid kan, tamát, buguulu leya tamát walla kan buwaad' kubaar, binšu bişayyifu fooga baadeen kan al xariif názal, kan busuuru bugabbilu le hillitəm gede, haw gabuļ ma, awwal kula an naaz da, kan bádo le s səyuura da bədaļļu lu loəm tiiraan, walla kan bədaļļu le jumaal laŷaayid waadiin al xeel, kulla bədaļļu luuan, le bərkabo fookhan, aj jumaala be l tiiraan da bədaļļu luuan nšaan bišiilu fookkan, (0:41)

<A> ha bədaļļu luuan da keef

<J> al bədaļļu luuan da bid'əbzuuan, at toor min awwal ke bas yani bəđ'əbzú bidussu leya uud, fi məxura bəxallu bugood le be doora, laqayyid waadiin da šáhar, waadiin kan uwarta bərid budussu leya hebíl, hebíl kula buřubud'ú le fə raasa kee kula bəxallú bugood le ayyaam, xalaas, bubdu bəşuddu leya šaduuda, buxud'd'ú leya foog šaduuda buruux beya ke, šaan bəwaalif aš šaduuda, aš šaduuda da min awwal dahaaba ke, bišidduua leya da, bənakiz beya ke laqayyid badeen ambaakər kan šaafó, sábad, hu da šaduuda kula?, bənakki ma bənakiz beya xalaas sábad yaa bubdo bərkabo fooga, yam bədaļļu lú, kan baadeen ambaakər as sayyoora kan jaat kula bəsiiru beya waadiin kan laqayyit bədadbu fookha le l bagár ke, fə ş seef, (1:25)

<E> zeen minta fi kalaamak bas ma gul tamád, tamád di, ana gabuļ baariffa hassa dugut nisiita, šunú tamád da,

<J> at tamád da hu kulla min al biyaar bas, hu kula qísim min al biyaar bas, šaan hu gişayyir, ma bufuut raajil, waahid raajil haw nuşş, waadiin raajileen, laqayyid rijaal talaata dool bas buguul tamád alme geriib, ma be?iid ša al biir, da bas bas buguul le tamád, (1:46)

<E> zeen al biyaar yaani rijaal d'uwaala, wa xamsa walla ašara walla ke walla šunú,

<J> al biyaar da laqayyid waadaat atənaaşər, talaataaşər raajil walla kan ašara, waadaat tis?e, amma kan min al xamsa wa tiit walla arəba da, xalaas buguulu le tamáth,

<I> ma?ruuf al biyaar deela

<J> na?am (2:07)

<I> ma?ruuf al biyar deela

<J> aywa ma aarif bakaan al bakaan ke tamád yaani, hu, ?awwal ke kula maaruuf, bakaana misil aš šadar bugumm fiyya katiir, haw təraaba da kula, šik min at təraab hana l goos, da bas al bakaana di biyarfú hu da kádar t tamad bakaan hana támat, amma l biyaar da, awwal kula bakaan da bakaan

hana nága, walla l bakaan da goos, gaḅuḷ da, bakaan bakuun biir, amma t támad, almé šiyya ma bikfi, misil an naas kan bešerbo fooga, walla qánam, amma támad ma bigdar bizgi l bagara, kan al bágara di ille bəfaru louəm biir bas, ma bigdar at támad ille an naas bišerbo fooga walla l qánam bas, ma bizgi al bágár, (2:33)

<E> zeen ha alkallamna gulna nilkallam foog ad diiraan, ad diiraan da, hassa gulna bisiiru, wa bugummu binšu, bugoodu qaadi fi bakaan alme fiya fi da, haw bimšu qaadi befakkuru be qanám wa ke, ha bimšu qaadi l humma mašó, ma gaadiin yaadi marra waahid, xallo hillitəum, al gaadiin fiya marra waahid, hinaak da mašó, loum le wáqət bas bəgabbulu bijú, ha bugoodu keef, binaamo keef (3:01)

<J> min awwal kula humma ad diiraan da humma naas daar barra siyaad al bagár da, awwal kula aalaatuəm catt fi, awwal kulla waaid min ambaahiin, kan bas bəgaḁḁ'ḁ leya šiʔabb, hine seriir, bəgaḁḁ'ḁ leya maradiis, (3.13) bəgaḁḁ'ḁ leya šaḅḅaḅḅ, xumaama gaayid haasil awwal, awwal kula humma mudalliiin loum tiiraan, ambaakir waadiin indum jumaal, an naas aj jumaal kula naas al bágár aḁ ḁuʔaaf da al waaid ma bigdar bišəri jámál, amma an naas al ayniya siyaad al maal al katiir da alwaahid bišəri leya jamal tineen walla tałaata šaan le s sayuura, bišiil fooga šedara da, (3:33) haw bušiilu fooga, aš šakaate, ambaakur ka kan mašeet fi l wáqut bas yaani humma mən xumaamúm haasil da, fi l wáqut bas, ar rijaal waadiin bisowwo leeum illiyye, le l magiil, al uzbaan kulla al waahid kan ʔinda gudura matteet fi l bakaan di bas, waadiin humma binšu bəšuufu bakaan ad door, ambaakar aniina kan gammeena ninšu nusuuru le l bakaan al fulaani, (3.39) yaani xalaas humma kadár bisuulu da bas waadiin bihaššilu binšu búgḁ'o loəm gaš, waadiin bugḁ'o loəm maradiis, an naas al me indum xumaam al busuulu beya da, xalaas waahid kadár le busuuru da bas buxud'ḁu šadar da catt haasil ambaakír an naas jo bas, misil al ezáb bibəni leya illiyye, a naadúm ke da hu be ḁifaana bijú le, kula bibəni leya illiyye, amma an nuswaan hine kan be šakaatiihan, al waade kan jaat bas xalaas fi l bakaan bas, bas be šederha awwal kula saayre bee, tiquz seriirhe, haw túquz šuqulaaya, anjukké bəsoowoha di, xalaas binaamo, da bas (4:17)

<E> zeen, ha, bijú da, bugoodu fi l waadi da, bugoodu lohumi jam hille, walla ille bijú fi l waadi kan misil da bugoodu fi šedər fi lib al waade, xalaas ma bəxaafu humma, (4:29)

<J> humma da al mihím lohumi, kan jam hille, kan fi l waade kulla humma al mihím loum al bakaan da ʔinda alme kaafi, wa ʔinde gaš bagarum biyaakulan, kan jam hille, fi waade kulla humma ma bihimmuhumi, humma budooru bušiifu l bakaan da ʔinda gaš, be geyitəm loum, šahár au tałaata šahár, (4.45) haw alme da kulla bə geyiitəm, bigdar bizgu lohumi šahár, walla šahareen,

haw humma ke, bakaanəm da min bugoodo fiya bas yaani humma waadiin, al bakaan da geedo, tammo leum fia aš šahár, šaafó alaamta hiil al maʔiiše di, tibga door tibga ɗaʔiife xalaas waadiin binšu aw kula burkabo al xeel, humma naas waadiin da xaşş kan xaadʔiinuəm bəfattišu leúm bakaan le l meʔiiše le l bágar bas, misil al bakaan da humma min goodo fiya da kadár le humma busubtu xalaas waadiin mašó šaafó loum bakaan aaxar, buguulu ya jama ad door da kan gammeena minna da nimši le l bakaan al fəlaani (5:15) o

<E> inda gaš wa alme

<J> inda gaš wa alme kulu kifaaya, ambaakər kan da kula geede fiya kula tammo loum šahár da xalaas humma naasum waadiin, siyaad al xeel binšu le l bakaan al fulaani bufattišu, ad door da kan gammeena minna da, ninšu le d door al fulaani,

<A> ha humma n naas da be şumúm binaaduuəm fi walla mafi, şum ke xaadʔinna loum ke (5:33)

<J> le şum kan xaadʔinna loum ke da mafi humma naas as sayyaara sayyaarit d diiraan waadiin al arab humma kan, taarif kalaam al arab katiiriin, waadiin buguulu loohum, waadiin buguulu leehum, şuma šunú ya, alla awudai, al waddayiin, misil an naas as sayyaara misil al arab hine şşaba buguulu leum waddayiin, waadiin kan buguulu loum siyaad ad diiraan bas, walla úşum loum axar ke ana biyérfa ke mafi, haw kula ankuun fi, uşúm fi, taarif al arab kalaam al arab katiir, (5:58)

<I> fi daar waahid naas kam

<J> ad door da, ma gudurt an naadim bas, an naadim waid an naadim kan qani da, hu be yaala kula tamma diiraan, an naadum kan qáni ʔinda bagár katiraat ʔinde, misil ɗaʔán, ɗuʔuun arəba, walla ɗuʔuun ašara da hu zaata kan tamma door kan be yaala da, (6:15) ha n naas aɗ ɗuʔaaf al min as siid al bagara al xamsiin min al bagara al miye, al bagara tałatiin al bagara l arəbaʔiin da, waadiin, humma ke, ma itifaqiitəm humma bas, humma məttaffiqiin bas an naas al hille di, fi l hille an naas la jamá, amma, bəšiiru le d diiraan buşuuru, binšu šikšik, doola kan bəttáfaço aniina misil, emma da, inta be misil be emma be aadəm da, haw be jamayittum be axayaana, aniina ambaakər kan gammeena da ninšu maqiib, ninšu le d door al maqiib, gadé kula, šulle ke kula təguul aa aniina ambaakər kan mašeena le l bakaan da, šaan humma xaayfiin šunú, kan catt siyaad al hille, ke bas saaro, mašó sawwo door waaid da, al meʔiiše hiil bagar tubgo loəm gaasiye, da bas bəngasəmo, waadiin bəxarmo şaba l hille, waadiin maqiib, (6.38) waadiin ánum, ke bas bilgassəmo, haw humma be tafiiqu min awwal kulla, an naadim siid as siyaad al bagara siid al bagara, siid al bagara al katiiraat da, hu weheeda be yaala kulla hu bugdaro binšu bəsowu door, an naas aš šiya, aɗ

duʔaaf šiya kan maaləm šiya kan bijtamo mən aṛəḃa mən xamsa wa ašara ma loəm had, bakaan ke humma šaafo kan aniina da bagarna da, al bakaan da kula biʔiišan, (7:13)

<I> be nuswaanhum yaalhum

<J> a bee n nusəwaanəm be yaaləm kula, humma n naas al binšu le d door ke xaşş da, amma kan gunna eziib, yaani l eziib da misil al bakaan yaani al faraga bəgát beʔiide, al bakaan al binši leya da beʔiid ziyaada min, xamsiin kilo, walla ziyaada min miye kulométər, aw ke da, bušuufu humma be yaaləm catt kan bugummu binšu leya da gaasi, xalaas bəxallu nuswaana be l ʔyaal be naas be rijaal aš šiyaaba bugoodo fi l hille, al ʔyaal aş şubyaan, humma kula bala nəswaan bas binšu bilezzabo buguul le eziib (7:42),

<I> al eziib

<J> al eziib da yaani manaata humma úzbaan ma leəm nuswaan, (7.49) an naas al binšu bila nuswaan da, humma be yaal gaadiin uzbaan, xalaas humma gaadiin ke ákil kula biyaakulú mafi, ille bišerbo l láben bas, waadiin kan, mən awwal ke bas bəkamfutu leəm duxún, al qalla di bikamfutuua, burbədʔuua leəm fi, fi jakká, walla kan burəbdʔuua leəm fi šuwaal binši bey, ha kan misil gərmo le l ákil kula xalaas hi di bas bəfowwəṛuuha bəşuḃbú le foog al lebén ha bišerbo: (8:13)

<I> malaa

<J> le l eziib, la l eziib da misil al hille al bakaan humma gaadiin fiya da, al bakaan ma biʔiiš al bágar, walla alme bigi mafi, walla al gaş biga šiya, (8.25) ma bigdar biʔakkil al bagár, xalaas da bas busiiru be l bágar bimši biyaakulu ambaakər kan al xariif, názal, sumo yaani humma kan mən qaadi kula dayman ke, an naas al humma gaadiin fi hille da, buwaddu loəm al axbaar bas, al bakaan al yoom al xariif şaḃḃa, alme fi, siiru taalu, walla kan buguulu al bakaan kan misil humma saaro min adam al gaş, buguul aa xalaas al gaş gamma, gabbulu taalu, da bas yaani manaat al eziibe (8:48)

<E> zeen ha basmaak minta fi kalaamak gul, humma doola biyaakulu, ille bišerbo al lebán bas, ma indum akíl aaxar busowwu haw gul, bakaan waahid kan lugó fallaata, qanaməm gaşşarat walla ke, bišáru minhum biyaakulú, ha humma be bagarəm maašiin be bagarəm, maašiin kula ašan bisáru be l bagár, mal mən bagarəm dool ma bəḃbo biyaakulu bišaru min hine fallaata da malá, (9:10)

<J> yaani al bágar da al bágara taarif al bagara maala katiir, bagara ke bas aḃaḃuua aakiluaa ma bisawwú, haw al qánam deel humma al qánam al fallaata booən/bibuúuan leəm da ruxaaş marra waahid al qanam humma kulla l fallaata kula saayiriin maašiin, wa al qanamá təgaşşir, ma tigdar timši, humma kula bišru t tigaşşər, qanamá naşiyye ke, ma bugdar bišəruua, walla waade fi s

sayuura ke rijílhe nkasarat, ma tigdar tinši, xalaaş buboa loəm be arxas táman, humma kula kan ya biyaakəluua, (9:32)

<E> zeen ha humma naas al eziib buguulu dawa irifne bişerbo l lebán, wa biyaakuulu l lehém, di bas meʔiisítəm, ma daam ma indəm nuswaan ma bəşuud'u eēş, wa ma busowwu šunú kula, ha n naas al ad diraan, humma be nuswaanəm, be ʔiyaaləm humma kan, humma kulla beşerbo lebán bas walla, humma buşood'u loəm eēş ma daamit be nəswaanəm be yaaləm da, (9:54)

<J> humma naas naas ad diiraan da, humma biyaakulu eēş kula ma mísil al eēş al inte eenak leya hanaana hana hine da, fajír isowwo eēş, haw gayle kulla isowwi eēş, al leel kula isowwi eēş da laʔ mafi, humma fajír bişerbo lebenəm bufđuru foog al láben, baadeen kan bigiina gayle, an naadum al gaadir biseyyi lei madiide, an naadum al ma gaadər kan aʔ raaba di kula bişerab bas, an naadim al gaadər fi l leel bisowi ákil, an naadim al ma gaadər fi l leel ma bigdar biseyy ákil, da bas yaani manaat humma ke bas faragúttəm ke xafiife bas, (10:23) yaani humma xaaşş, siyaad al bágar da, áktar akuləm šaraab al ləben da bas, ille naadəm al gaadir, al gaadir fiəm misil al aqniya da waadiin ar riss bişerú, amma waadiin da butummu siniin tineen tałaata kula ar riss kula illa, kan jaarak rakkaba dugó tuşum éfanata(10:38)

<E> zeen ha humma kan saaro jo le ɗ ɗifaan le d diiraan da bugoodu šahareen tałaata ʔarəba, ha hiilitəm qaadi, da indum buyuut wa indum šunú buyuutəm ma bannaat haw gammo xalloohin wa jo hiné da, ma bəxaafo le buyuutəm dool da busərguuhan walla ke wa an naas bəjú, bišiilu biyuutəm wa, (10:53)

<J> humma ke šuqúl ke, awwal ke, bəxallú ke bəxallú ke bənfə mafi, haw šuqúl ke humma ke naadim kan misil sarraag ke, amiş šiila mən had'abhum al bə gaşšuhum al bəxallú da ke, bišiila ke binši biibiia le naadim bišiila kula bisəri minna ke mafi, šaan da bas humma ke šuqúl ke bənfə ke humma bəxallú maafi, illa l qalla al qalla kula bədəfənú beʔiid, (11.12) hau hiil al qaala di inta siita zaata, dafanta haw kula kan ma, xad'd'eet leek leeha da alaama di, inta kula ma tilga xallí as sarraag ke bijí bisirikhe kula

<E> qalla, bədəfənuua fə t tərāab da malá al qalla ke da, al qalla ye biyaakəluua, bədəfənuua fə tərāab ma titələfa, tərāab da kan dafanooa beya seyii, al qalla təbzər, haw titələf, walla bəsowwú keef, (11:30)

<J> al qalla di min ambaaiin ke bas awwal nugura kan faharooaha da baadeen buşubbu le hettaab, hu l hettaab da ma bətallif al qalla kan hu ke şabbó fi n nugra wala arɗa taakula, šuqúl ke bitallifa mafi, baadeen buşubbu foog al qalla, al qalla baadeen kan şabbó buşubbu foog hettaab, gadé kula bifku

leya fooga birš, al hettaab alme kula ma bigidde, šan šuqúl ke bitallife mafi šan, hiil al qalla ke, šiiluua siiru beya ke tagiile lohum, da bas al maana bədəfənuua fiya?, (11:52)

<E> hettaab da asa biguul hettaab hettaab, hettaab dool, hu da ankuun ana da gabúl baarəfa amma aadəm da biyaarəfa bas ke asʔala ke (12:02)

<A> al hittaab, hu bas wasaaxt al qalla, al wasax hana al qalla dool bas buguul ley l hittaab, ha jidde mən to basma, gul šiké, aš šiké, aš šiké, da badoor taʔarrifa ley hu šunú š šiké, da

<J> šiké, šiké, da kan ana gulta kula nisiite

<E> ha zeen, an, mən to simiitak tilkallam foog al bagár, guul waahid inda ɗuʔuune, tineen talaata, arəba ašara, šunú ɗaán da hu šunú, hu šunu ɗ ɗaán da, (12:31)

<J> aɗ ɗaʔán da, yaani hu kulla ɗaʔán da, da biyérif ille siyaad al bágár, yimkin, nimassil leek bas aw ankuun ma taʔárfa manata ɗaʔán biʔarfú humma, aɗ ɗaán da, an naadim kan bagara bígan aɗ ɗaan da hu məgassam, naas waadiin foog xamsiin bagara bas bəšammo, xamsiin bagara, misil aɗ ɗaʔán da, an naas kan misil kan intu ɗuʔaaf da təlumu bagarku min ab ašara, ab išərin min ab talaatiin, raaʔiihan bibga waahid, da buguulu ley ɗaan, yo an naadim al qaní da, hu weheeda tul bas, bagara kan tamma mən miya haw tiit da, ɗaʔan waayid, (13:02) amma kan faatan al miya kan ke bigán, miye haw xamsiin, walla miteen hu kulla bígsiman, šar raaʔi waahid ke ma bigdar bisəra beyin, bígsiman tineen, kan gasáman tineen da dadda nuguul fəlaan inde ɗaʔaneen, aw waadiin laqayyid bugsum arəba xamsa nuguul fulaan inda ɗuʔuun xamsa, fulaan inda arəba, šaan le r raaʔi bas, ayyi raaʔi kulla ɗaan ke, al bágár kan bígan ziyaada min miya da, haaris waahid kan ma bigdar bisəra beyin, (13:20)

<E> zeen aɗ ɗaʔá n da ma indəhum adad muʔayyine ke kan al bagara ke lihigan kaza dedda ɗaʔan waahid, ille le hasab ar raʔiin bas, kan inta bagár miya da, raaʔi waahid ziyaada min raaʔi waahid ma bigdar, yaani cat ke bifakkir lein haw bisəra beehin, dadda kan šaba bəgán miya haw xamsiin walla ke gassamtan tineen sebʔin sebiin kula dadda sebiyiin da ɗaana sabʔiin da ɗaan, ha kan miteen kula kan gassamtahan tineeni, dadda al miya deel kula indahan raaʔi, al miye dʔulaaka kula indan raaʔi kula dadda nəsammi da kulla ɗaan da kula ɗaan, ke bas walla, ma indum adad (13:50)

<J> da bas, ma indum ádad xaşş, ille maa maa al bágár ar raaʔi bisəra beyin bas, kan naas ke ɗuaaf ke bəlimmu bagarəm ke sowwaaəm ɗaan waahid kulla kal, aa naadim kan gassam, bagara sowwáaan ɗaan ɗaaneen kulla kal, ma inda ádad maxaşşas ke bas, aɗ ɗaan bágár kaza ɗaan da maafi (14:05)

<E> zeen ha gulna, an naas doola bisiiru binšu bugoodu qaadi, le diiraan xariifeen, ha šahareen tałaata, ha baad da kan alme šabba kan bəgabbəlu le hillitəm, ha kan gabbalo jo da, gadee bəsowu šunú fii fi al hille, yamta l gaš igabbəlo hillitəm kulla isoww gaš haw ke da, dada xalaas bijú bugoodu, šabá d diiraan bas, bišerbu labánəm aw bii, biyaakulu, aa šaqaaliəm deela bas, walla índəum xidime aaxar šabá hiraata walla, bəriyye ke bisowwan ke, (14:33)

<J> hiraata kula al biheertu kula fi, al biheertu kula fi, al biheertu kula fi, haw an naas al aqniya al ma biheertu kulla fi naadim kan qani da hu ke da gaayd min jam bas, ma biheerit, misil, misil inta šoofak le hine da bas, naas al bərní kulla naadim al qáni da, ma binši l xidime, ma hajta fi l xidime, naas xaddaamiin bas bəxdamo, hu mata kulla gaaʔid min jam, humma qaadi kulla kazaalik misil da bas, an naadim al qaní da, ma baxadam ayyi xidime, an naaəm a ɖ ɖaʔiif biheerit, haw qaní deela katiir kan máša, be jawaada máša gád'a le gaš, lakiin al aqniya waadiin da, al gaš hana j jawaad da kulla bušuulu leya xaddaami bas, humma gaadiin, walla kan waahid fatál leya hebíl, (15:05) walla kan waahid ke, šaaf ke, behimte di ma našiyye, gašša ɖaanha, walla kan xamfuura, di raayqe yaani hu bišiif fi bagara bas, al bagara di leəm xamfarat, xumfaara di miyaazinne bəgd'á walla aj jawaad da səwwa xumfur bugd'áú, wa l bagara di ɖanapha bigí d'awiil wallaa al bagara di, bədoor bəkwaha bəkwiihe, di bas xidimte, xidime leyya ke bəxadima mafi, an naadim aɖ ɖaiif kan, biheeril leyya qalla,

<E> zeen al me inda xidime dada biyaakul keef kan qaní kulla ma l bagar ke ma bəɖabbi biyaakulan, al maal da kulla ke ma mumkin biyaakula biyaakulu keef, al qalla bilgaaha min ween walla bisəwwi keef dugó biyaakul beya, (15:38)

<J> hu da maʔišta di, al mára baš, al mára kan be bagara da, al laban da bas ʔiışta, al mára di kan helebat al laben, tinši be fi l bərní tibiiye, tinši tibaddil waadiin binšu fi hellaal al barra barra jambu ibaddilu beya qalla, waadiin ad diine bubuaha, fiya hu da al mara yam tiksi nafishe, aw tiksi ar raajil, šuqúl ke laqayyid bəfaɖɖəl maal ke tašiila tad'í leya kulla, kan al meʔiışe al meʔiışa saafat hi kulla ankasat, šerat diinitta hu kulla kan ʔitir kula, šarat jaabat leya, kula maalha faɖɖal da laqayyid, al maal kan tišiila taad'i leya kula, (16:10)

<I> fi d diiraan šunu xidimt an nuswaan (16:15)

<J> an nuswaan da hinna bas buxadəman, (16.15) fi d diiraan da xaššatan naas ad diiraan da nuswaan buxadəman ar rijaal me indum xudime, an nuswaan al waade hi bas tiheelb al bagara, badeen al láben təsaxxəna fájur tədugga, haw tišiila tinši beya fi l múdun tibiiye, hi haw hi bas

tifza le l hed'áb, təşuud' ees, al xidime kulla foog al mára ba, an nuswaan indum bas buxadaman, ar rijaal ma bəxádəman,

<I> how do they go

<J> naʔam (16:35)

<J>binšan le s suug ay, bišiilan ar raaba, bišiilan al laban, binšan be ríjil, amma, al hille kan misil inde, watiir timši le bərkaban l wataayir, kan al hille ke, ma indehe watiir, binšan be rijíl, amma aktar ke da, binšan be rijílan bas, ma bərkaban watiir,

<E> ar rijaal xidimita šunu ille gaadiin saakit ke bas an nuswaan bas bosowwan šunú kula, alla ummo bəsuuru be l bagár bas, (16:55)

<J> ar rijaal da, al bəsáru be l bágár kula fí, taarif seerit al bagár ke ma tətárəm al xidime seyi, al waayid kan an naas ke, bəgarəm šiyaat lammooən, ɗaʔán walla ɗaaneen, taarif bəsəru nkaaba, (17.06) inta alyoom tisəraʔ, ambaakir fulaan da bisəra, d'aaka ambaakər bisəra laqayyid, ammən naas kan indum maal katiir seyi al aqniya al waahid bišiil leya raaʔi fellaati marra waahid kan bisəru leya be bagara, amma ɗ ɗuʔaaf da, humma bas bilkaabo, yo alkaaba di walaa titarəm al xudime, šan da bas humma ke, al xidime ke ma d'abiitəm, humma ke naas gaadiin bas, bifakkuru fi bagarhum, waayid kan bagarta marɗaana, hu kula bišiifa wajaaha waahid kan bagarta xamfarat biguşş xumfaarha, di bas xidimittəm waahid kan geét ke, al wad'á bigát usúr walla maša, jaab leya gaš le jawaada, xalaaş di bas xudumittəm me indəm ayy xədime(17:40),

<E> zeen ha basma n naas buguulu buriyye, an naas besowwu buriyye, haw buriyye di ana kulu sawweete lakin hassa, šaqaale katiiraat, nisiitan šaba guulu, bukútulu al ɓangoro, haw bisowwu bicoqqu al buriyye haw ke da, catt nisiitan bijerrifu, haw ke šaqaale deel da faŋgalaaya, haw da inda faŋgalaayaat tineeni, haw da talaata, inda mumkin ke xabbərna foog al bəriyye di šunú al busowwu fiya šunú haw ke ke (18:02)

<J> al buřiyye di, hi min awwal ke bas, aj jirf da, bijerrifu fə ş seef bas, al wád'a mən şaayafat ke bas, bijerrifu, haw badeen al al badeen aj jirf ʔan şaafu şaal alme le l buriyye di, kan ammálat alme gábul, kan almálat alme, al burriyye di kan almálat alme baadeen al xariif kan názal, názal tagiil, şaafu xalaaş al buriyye şaalat alme bərəşšu d diga, ad digá kan raşşá da, xalaaş bugoodo ke, baadeen, naas waadiin alme kan bígi katiir da, xalaaş gade maahum mutaajjin le katiliin hana bangoro kulla šaan alme da bas, buktul al gaš, baadeen alme da kan katal al gaš, amma kan ma katal al gaš, humma bas buktulu bangoro, baadeen alme da kan caat širíb, bitussú ben naar, kan tassó be naar kan bas da bucuqqú, ac caqqiin da, bucuqqu be l gavgal, al gavgal da an nugura hu

daʔan, inta taabinna min wará təşub̄b̄ alme, haw da taabinnak be diga kan bidiss, da bas yaani al bəriyye, (18:59)

<A> al gafgal da keef şabá

<SE> ha hu da

<J> al gavgal da uut bas binjəru, huut bənjəru, kan şifte inde kan řagabta wa raaşa qaliid, haw, raaşa qaliid, haw qaşima kan d'ariin, haw inde mafşal bakaan tukəruḅ da, inda mafşal, haw inda raaş, raaş qaliid, haw qaşum kan d'ariin, da bas al gafgal (19:19)

<E> zeen ha kan caqqo da, bəcuqqu ha kula fi l xariif walla bəcuqqú, fi ayyi wayít

<J> ma bəcuqqu fi l xariif, bəcuqqu yaani al xariif da xałaaş, misil, gariib bieerit ke bas xałaaş al me hana l bəriyye kan şaalat da, laqayyid badeen bəşuufu alme bişarab bişarab bişarab laqayyid bişarab marra waaid, fi waqət waahid al xariif bufuut wáqit waaid kan gábul al xariif ma bufuut cat ke bəfaḍḍulan mad'araat, şaa t tineen haw tałaata kula biján foog al, foog ac caqqiin kula fi, amma ma biʔasəran fiya şei, (19:45)

<E> zeen ha hu, yenta gulna busowwú fi waráa l xariif marra waahid, walla bakaan al bilga mad'ara waide walla tineen raşşegaat hine aaxar al xariif da, ha l qalla di tikbər keef yamta naas bilgo bəsowwu mine təşəye qalla haw biyaakulua, aniina aarifin, alme hu haadi masalan an naas al biheertu fi uḍr, haw biheertu ke, al xariif yamta biji alme da bikabbər al qalla, ha hi l qalla di kan caqqooha, fi aaxar al xariif bitəkəbər kekkeef, (20:08)

<J> al qalla di, aş şágəd bas bənajjitte, aşşágid bas al leyaan hana l buriyye da bas, haw aş şágəd baadeen kan ja fookan bənajjit he be n náda da, di bas, al qalla di hi di, bas, səbqite ke alla gassamha laha kan tinjad, fi alme tiit da bas

<A> ha hi fi qalla ke mafnuuda fi, walla ayyi ma qalla kulla bisowwa, (20:13)

<J> la fi qalla mafnuuda fi qalt al xariif, kulla şik haw qalt al bariyye kulla şik, mufannada, qalt al xariif kan caqqooa fi buriyye ma tugumm, haw qalt al buriyye kulla kan caqqoo ke fi l xariif kulla ma tugumm, mafannada, (20:43)

<E> inta da anamool bas maşeel le l balge maşeeet herát ma ammak da, taal ke guul leena şuqúl waahid foog al buriyye, haw foog al fariig, haw kull aş şúqul at teʔerfa foog al fengalaaya, haw al majarrafaa, jidde mən təwwa gaal məjarrafa mijarrafa da dugud şunú kulla ana ma badəri minnaha, (20:56)

<S> aj jirf da, hu bəsowwú be ala, buguul la dinguļuusu, dinguļuusu de hadiide, ha məlaşşiginnaha fi uut, misil al faas ke, (21:13) ha xalaaş al waahid bişiila binşi beeha zarra qaadi,

wa aj jirf da yaani misil aš šak ke bas fi l ard, bušugg min, bugudd nugura, wa bišiil at tēraab wa tēraab wa bəšubbu diffe, buhuuk zerre da ball, buhuuga, xalaas, kan al xariif názal kulla, alme kan ma la zerr ma bijəri barra, finšan kan jára barra da, xalaas az zerr da kan ibís da ma biseyyi al qalla zeen, da bas aj jirf al buguulú leek yaani busowwú bugáru beyan alme, min me yaxram min az zer, (21:39)

<E> di bas faayit aj jirf, bəsowwú da ašan buguulu beya alme, alme kan ragád at tēraab širíb alme zeen, dadda kan teerife al qalla da da da, bugumm tugumm qalla nađiife haw tilít,

<S> tugum nađiife haw tilíd, wa al faa?ida taanye kan, misil ma jidda gabəli ja lkallam, al gavgal an nugura bugiddaha wa l gafgal di, bušubbu fiya alme, alme di bəxarrəfu min alme hana jírif da bas dugoni bušubbu fiya hu da da dugo taabinna bisowú leya, di kulla faaide taanya, (22:06)

<E> bəcuqqu beya, alme al bəšəbbú fi an nugura al d'aaka, d'ayyanooa be l gavgal di, bišiilú min aj jirf, ašan bilgú bistafiid bi le c caqqaan, ha šunú al fariik, basma buguul al fariig, haw al mađ'aakra, haw šaqaale šaba hinna deel da, šunú ke, hinna, (22:22)

<S> zeen, al fariig da, hu bas al qalla kan gammat, wa kibərat, yammit fasaxat, sallat laha raas da, ar raaZ da, wara min da kan sawwa leya faala, yaani qalla, al buzuur deela kan baggan foog raasa da, baddal minna ke xalaš le bí?eebis da, waqit d'aaka, bəsammu fariig, finšan axadar, lissa me íbis zeen, wa, xalaas kan gađ'ó, fi waqit gabúl me eebas ke bijuubú le beeth, wa inde d'ariiqateen al bəsowwú beehin, al fariig da, waahid, bušubbu fə l buřma bušubbu fooga alme bərakkebú, waahid kan, bukarřubu leeyan naar barra ke bas, butušu butušu šaa taššiin, bitussu ša tassiin, barra ke, ha xalaas kan, herragó, walla kan rakkabó nijid da, xalaas indum loəm uuđ ke, wa bud'uggú bud'uggu beya d'aggiin pat pat pat xalaas, al qalla, aw al hubuub hine l qalla deel catta bušubbuuin diffe, (23:15) wa, al hettaap, kan búgod diffe weeda xalaas baddaluua, aw kaan bišiilú biyaad'u lel qanam, kan le bahaayim al biyaakulanna kulla xalaas, al fariig da kan biyaakulú, al mađ'akra kulla, hi kulla nafsa š šei? bas, amma hi kan adatan ke da, bi?ezzulu al ganaadiil šiya ke šuqaar, al bišiifu maa bugbaran bilheen deel da, xalaas bəfowwəruuhan, ha bəšəriihin, hinne deel bəfawwəruuan fi alme bas, ha bišəriihin foog ad diglaaba, haw foog d'araf al beet ke kula, ha xalaas, kan ibsan kan bišuuluuhin bišukkuuhin, ha bišukkuuhin xalaas bišiiluuhin bihafađuuhin, daa?iman waqət mata kula kan šaalooihin, al ar rakkaboohin anjiddidiyye da, haw fəwwařoohin da bišuufuhan šaba kan daabittin, neyyaad ke bas rakkaboohin, (24:02)

<E> zeen,ha aadum, inta teerif, besma buguul fi l buriyye aniina naas kan mašeet da bejiibu leena, maafu wa ke, nakula wa bijjibú hineeni kulla fi l xariif, nišəri al maafu haw naakula da, inta taarif al maafu da šunú a, (24:17)

<A> al maafu da, hu bas ageeg al qalla, da l maafa ana l baʔarfa, hu bas ageeg al qalla, kan al qalla nijidat, bəgd'ó bišiilú bijjibú le n naas, fi l hille

<E> maafó inda fark be l egeege aaxar, kulla egeege bas maafu wella, walla fi egeege waahid bas maafu, egeege waahid kan ma maafu,

<A> wallahi hu da, suʔaalak da xalla nigaddəmu le ali (24:47)

<S> aa, ma kulli ageeg bas maafu, ageeg da, be kalaam al ax emma buguul laa ageeg amma aniina nuguul leya ijeega, al ijeega da, šik be l maafu, al maafu, da min awwal al ageegáa ke, ya fook catta, maala mafi laha butthaal, yaani kullaha bas, alme nađiif naadum mumkin bišaraba, amma l egeeg al aadi ke al ma maafu da, mumkin kan madaxta min awala ke kadar tibga nušša ke da xałaas al fađđal da gadee ma bittaakal leek bibga maafu mafi inda alme, (25:17)

<E> zeen, ana kan mašeel le l buriyye, mašeet hassa gammeet mašeet le l bałge, haw mašeet daxál ley fi zerr, haw badoor baksir ley, egeegaaya da, beéerfa keef yamta ma gul, kan tawwa catt kull egeegaaya kulli egeegaaya bas maafóoia, weenu kulla baksira baakula, ha yamta mi kulli ke waahid egeega waahid, maafu egeega waahid ma maafu bogdar beʔerfo ke min al ma maafuoya ašaan, baksər le waade baakula da, (25:47)

<S> aa irfit al maafu di hi tijí be l xibəre, haw kula fi šaqaale fi bimeyyzan, haw bifarrigan been al maafu, wa ba ageeg al axar da, al maafáa hi bas wureeyita kan ligiita da d'aragaayita l lubbaaniyye di, šiya məxaddəre, maaha beeđa zey al ageeg al aadi, hi xadəra maala at taani di, mala l egeega al aadi al gedee da

<E> zeen ha gadee ke fi alaama aaxar walla dadda, da bas

<S> ana ke beʔerif di bas al alaama al beʔeerifaa, misil ma gulta leek, bəl xibəre, (26:17)

<I> meaning of diraan to the city settlers

<A> ad diiraan maana diiraan ke da, (26:47)

<I> the cultural value of it

<A> wajje le emma wajja le emma ilkallam, wadda le emma biyaand'i aa, (27:06)

<I> wuldook hine

<A> ana wildooni hineen,

<I> what is the value of diran culture to you as a city arab

<A> ma fihimt as suʔaal da lissa (27:43)

<J> suʔaal da ad diiraan da, humma naas al bisiiru le d diiraan da ke, faaydíttum šunu, ad diiraan kan faayidthum loəm šunu, misil al waşşafná da mən təwwa gunna, humma ašaan busiiru le d diiraan da, adam al maʔiiše walla adam al ʔalme, da bas aš šúqul al biseyyirəm le d diiraan, ha gaal šunu ha gaal fia hu da ke da inta fihím šunu, walla ma da al kalaam yaani, (28:06)

<I> no this is not the answer

<A> ali ijaawubak ahsan

<I> you are from the city

<S> inta fi l madiina

<I> inta fihím šunu

<A> aa šah ana min madiina, abúi mən madiina, laakin ja wildaani hine fi l hille,

<I> wala gal kalaam

<A>, wa ana kabraan fi l hille hine, (28:32)

<S> ma di bas al madiina

<A> xabər ad diiraan al barra haw ke da, da ma indii leyya, da ana ma baʔarif xábar al

<I> why do they nomadize

< S> šunú sábab al arab buxarmo min ad diiraan, walla ma ke da

<I> irif šunu, hu aadum naadum al mudun kaani irif šunú kan fi daliil hana l árab ke busuuru d diiraan haw ke da, hu naadum al mudun ke da faayidittum ke šunú yaani, da suʔaalak seyi

<A> al gaadiin fi múdun, walla mi ke wallahi (29:10)

...

<S> wal্লাahi hellaaluhum le d diiraan da, la hana l mudun maafi inda ayy faaʔida, finšaan hal al múdun, mafi indum alaaqa yaani fi aksar al hayyaan ke mafi indum alaaqa, maʔáa, al mawaaši dool da, al arab as saayyaara dool da, finšan da kan fi faaʔida təʔuut le al arab as sayyaara nufuusuhum bas amma an naas al arab ke al gaaydiin fi l múdun daaxil da mafi leəm ayyi faaʔida, wa mafi indum ayyi alaaqa ba al menša le d diiraan

<I> da šahiilh

<A> aa šahii (29:54)

<J> lea naas al múdun zaata indum faayda min an naas al busuuru siyaad (29:59)

bagar fi múdun bubuan humma bas bijiib al qánam, fi l mudun bubuan loəm, ašaan da, naas al mudun zaata indum, faayda minn al, min as sayyaara,

<S> al kalaam, suʔaalak inta ma wajjahata gul, as seeriin nafsa inda faaʔida le áhal al mudun walla maafi, walla ma ke da (30:28)

<I> cultural

<S> aywa min siyaad al bágar, walaakin min siyaad al bərni daaxil kula fi, waadiin al gaadiin fi bakaan waahid, ma bisiiiru kula maahum rahhaala kula indum, šuʔará fi, (30:50)

<E> min šiʔirhum masalan, ana simiit qineey waayid buguul ke, kan kaan yaani kalaam hana qázal, ma kalaam nađiif, aa, guul ke, nisiit, nisiita amma ankuun bafakkəraa, min al qine, ankun hedár da alkallamo aaxar inšalla bafakkarha (31:18)

<S> aywa, kan ke da min, fašaahid humma al gaadiin barra dool da, hu kula nafsa š šay, kalaam misil ma hana emma da bas, hu kula fi waahid, humma taarif, binšu min hille le hille, le sadiigaat le rufugaanuhum, fa xałaaş waahid mašá le rafiigte, mára, ho hu da samʔaaniin beya haw min adaat al arab waahid kan saafar mašá le bakaan šuhubaana da, ma biyaakul eeš, ma biyaakul abadan, butumm usbu kulla ma biyaakul, xalaaş hu da mašá, wa samiʔaan be raaşsa(31:48), illa naadum as samʔaan be raaşsa dugo yani an naas kula bulkallamo beya fulaan da aziima wa ke dugo biseyyi šuqula šabá da, xałaaş, saafar le al hille di, aləl fiiha šaahibta di, xałaaş máša da, tammo usbúʔ, ma akál eeš, xałaaş abú hana šaahibta da, gaal la falaan, inta da kan gaayid hineen tumuut, haw tuktul lei bitti kulla maʔaak finšaan da, gum rəwwe, xallaş şubiyaan hine l hille, au al fitiyaan hine l hille dool allammo haw gaalo fəlaan da illa kan eyyebná, hu gaal ma biyaakul illa kan akalná, xalaaş (32:18), lammo loəm šuqúl ke, akíl buguul laa, kərnaaka, al kərnaaka da busowwua min yaal al ijiliic, al ijiliic da hu bas be l arab al fuša buşammú, ʔasal, be l hamza, ʔasal, xałaaş lammó rabad'ó leya fi d'agiyya wa gaal la, le n naadim al bišaayyi barra da, gaal la haaka l kuřnaaka di, kan ʔaggeetu barra di ad'a le fəlaan, kan hi di axatha minnak akalha da, ligiiná fiya xałaaş, (32:48) xałaaş, baggo maašiin mašo beʔiid, xałaaş minha ke bərudd gaal la, fəlan walaşmii inta kulla tiʔib, ajju kula lihíg haaka diya laa al kərnaaka di, aşşarram ba foog ad darb kula xadár təwaşsil al beet da, xałaaş, hu ar raajil da foog jawaada foog dugo gaal laa kiss minnii, siid ar riih al həbiib, ana jiiit le folaana, bitt ar raajil am šaʔaran sabiip, bitt ar raajil al adiiip, finšaan aşşaarəma ma baakul al ijiliij, (33:16)

<A> kalaama seyii

<E> inzeen ana kula hanayii al fakkartaha, al fakkartaha kulla šabá hana eli da, waahid, mášá le sadiikte, gamma min hellittum, mašá, le sadiikte, ha xałaas yamta mašá, haa, dawwar sadiikte di bənaamo jamii`yaani, biznaaha walla ke šuqúl šaba hu da, ha xałaas hi, awwal ke ma beyyinat leyye, bekoon hi haaʔide, xałaas gammat caacata, gaalat leyya nimši le l bakaan al fulaani fulaani da, xałaas, hinaak nimši niseyy aš šuqul da, (33:50) xałaas emta mašó, foog ad darb, ligó lohum fiil, al fiil da bədoor bəktulhum, humma al itneen catt, alla wa yalla dugoo nijó minne, ha emta nijó egabo mašó waşşalo le bakaanəm da, kan gammat gaalal leyye ke, hi tara haayid'e; hasa haaid'e wa haayd'e kan, al mará kula kan, tawwa aniina al muslimiin aadiinna kan al mará haayd'e, ar raajil ma binaam maaha, ma bijaamiihe walaa biznaaha, ha xałaas dadda, gałlab, (34:22) emta gałlab, kan dadda gaal qiniyye, gaal al bineyye caacanni, le ngimee waddanni, ar raap satərni, tawwa l fiil katalni, kula ma waajaani, gaalal ley be demmi, di al qineyy al gul leek baarəfa, yaani hu de raajil da gaal al qíne di baad ma al bitt di zaʔalata we kulli je šaaf attaʔab, haw aaxar še dede gaal al kalaam da, al bineyye caacanni, le ngimee waddanni, ar rap satarni, tawwa l fiil katalni, kula ma waajaani, gaalal ley be dammi, da yaani naw min šiʔirhum humma hine, daar barra al busowwuua buguulu fiya, min šiʔir (35:02)

<J> wa hasa kalaamku inta emma wa ali kullu al kalaam al kallamtú da, yaani hasəl fi l mudun walla haşal fi l bawaadi,

<E> la barra, barra, fi l bawaadi, fi l bərni ke de ana maani aarif naadim buguul kalaam šabá da, amma an naas ma katiriin ma tigdár taakum fooga an naas catt, amma da hanayi ana kan fi daar barra yaani barra fi l biladeega, ma badəri le ali hanaak ween (35:26)

<S> yoo hanayi ana kulla fi bəla fi daar barra bas, fi biladeega bas, ma daaxal fil l múdun, finšaan an naas fu l múdun taqriiban yaani, xallo hayaatəm hiil al baadiya, wa raddo le al maʔiise hiil al múdun, finšaan aš šaqaal šaba hinna deel ma binaasiban al hayá hiil al múdun, finšaan da kulla waahid an šaqal baʔaməla, al manzili, wa al iqtīsaadi, xallu al xidím deel da, (35:52)

<A> ha hu imma basəma gul angimee, walla šunu, ha hu ngimee da šunú,

<E> angimee da şum hanaa bukaan, ana kula ma baʔarfa suug, hille, ha uşúm hana bukaan kan ma daari, hu ke uşúm han bakaan, caacata gaal lei ke nimši le ngimee, ha emta mašá, le ngime, kulla kamaan ma, yamta mašó qaadi, kan dugoo waşşafat leyya hi tara haayide, haayid'e kan ma mumkin tisey šuqúl da, ha dadda gaal al kalaam da (36:21)

<S> mumkin nəguul leek waahit, wa mumkin nəguul leek šikšik, finšaan šunú, daaʔiman an naadum kan rahhal min barra, wa ja l múdun daaxel da, buxtaalit ma naas katiiriin, yaani şuʔuub

katiir an naas, luqat kasiiraat, finšaan da, baʔaḍ adaat al barra deel da, al me mənnaasibaat le naas hille hineen deel humma mumkin bəxelliihan, wa mumkin bišiil min hineehum humma deel ali šaaffan ke bənaasiban leyya da, bišiiləhin, biseyy minnihin (36:52)

<I> šu rayak

<A> raai an şahii, zey ma gaal a ali, al haal, šifta haal naas al arab al mudun ke, haalum be haal an naas al barra kula šik, d'abiiyitum zaata šik, ašan šuqúl waahid, an naas al fi daar barra bəsowwu, aniina hineen fi l bəрни ma niseyy, wa aniina hineen fi l bəрни niseyyi, humma qaadi ma busowwú, (37:26)

<S> masalan yani gul leek mísil, aš šuqúl, alle n naas, an naas barra busowwú, wa daaxel ma busowwú da, masalan fi ayyaam al ʔərs, al aruus kan šaalaaha min beet ahalha muwaddinne le beet zawjaha da, foog ad darb ga bul ma ʔiwaşşəlu da, təqanni, wa mumkin yaani tataʔarraḍ le araḍ hine, naas raajilaha doola, (37:57) wa kulli šei yaani šaqaali šaba hinna deel da, mən bakaan šaalua mənna, ke da, maašye təqanni, wa tibki wa tuqanni, wa tibki wa tilfaşša ke yammit təwaşşil bəkaan beet al nazaláa fiye, yammit bəkaan waahid yammit fi l leel kulla tilkallam fi l kalaam da, amma hineen da, aš šuqúl šabá hu da maafi, al bitt kan šaaluha mən beet, abbahaata da, saakte ke emmit buwedduua le bakaan, beet haná, zoojaha, xałaaş, kalaam hana hi təqanni walla, tibki wa təsowwi šuqúl šabá hu da ma maaruuf hineen fi bəрни, yaani da misaal le al fark, hana hayá fi l mudun, wal hayá fi l baadiya barra, (38:33)

<E> inzeen ha hine, daar barra dool da, qineehin al waade tiqanni, haw gul tiʔeeyir, ahál raajilhe, walla ke aw tibki, ha tibki da, fišaan helú haadi tibki walla fišaan šunú tibki haw baad da, (38:48)

<S> eeywa, jawaab le suʔaalak da, alfakkar qişša, fi waade, rehheleaha, min hille muweddinha le hille, xalaaş waahid waahid mubaarinnaha maaši, wa hi təʔanni wa tibki wa tisəyi təguul ke da, xałaaş gaal hay, al bitt šuqulaata da helá laha bas maafi, bike, waahid tul kula baki waahid kula maafi fi eena, eena yaabse kar šuqúl, bədin ke bas, xałaaş, hi alfaşşat fooga gaalat la ke, šunú allá, kalaam kalaam taani kan alfakkarta nijiiba (39:30)

<E> hasab aniina ke ma niʔirfa da, al qəne., haw l biké, da šabá kan, yaani məxtalifaat, an naadum kan bəqanni da, al qəne da, daayman katiir ke fi l fárah, ha hassa inta gul təqanní, haw tibki cat fi wáqid waahid, hu da bidill le, hi farhaana be raajilhe haadi walla, walla keef huda (39:52)

<S> da bas dugut faşayit, tawwa gul leek al bitt al murehhiinna di, alfaşşaha di tawwa bədoor, kan hi di ligiit al fakkartaha tibeyyil leek be koon al bakí ma hana, húzun, wa l miyaar hana húzun, hana fára bas, finšaan kan alfakkarta dugó gutlta leek dadda tilejjab, (40:10)

<E> jidda inta indak qəniyye ke tierifa

<J> wa keef yaani hassa misil, fi l baadiya, al bitt kan mašó bušuuluuha da, ahalha buguulu, inta ya ?ali, ahalaha buguulu, xaalitte kulla biyeed'uua kaza, da emma kulla hana kaza, ad' d'ahaara kulla hana kazá, buguulu ta la qaayid, buguulu aš şubiyaan, şubiyaan al hille kulla hanaahum kazá, waadiin buguulu banaat al hille kulla hanaahan kazá, yaani keef aš šúqul da fi l múdun kulla busowwú walla, ma busowwú (40:36)

<S> tawwa, al jawaab da aadum bas, aadum bas alyaq aadum bas bišaabiha, amma kula ana hasab maarifiti le al hayá fi l bərni hineen da, aš šaqaal šaba hinna deel da maafi, wa inkan fi minhin šiyya šiyya bas waadaat fi, masalan buguul leek gaal ɗull al bett, wa xaalitaha, hina deela fi amma gal hana dihaara, walla hana šaqaale ke de deela maani aarifinne ma, aʒunnu mafí híne fi l bərni da, (41:04)

<A> ayyi seyii mazbuut, kalaama şahii maşbuut

<J> yaani mazbuut misil gulna al adaat al fi barra busəwwuan da, hassa fi l bərni kan al bitt mašo bušuuluua, yaani ?aada kan ma səwwooho, doole ke bas, al bitt ma bušuuluuha, ille al aade di, illa al xaala kulaa hanaaha fi, al xaala kula təguul leya door leya toob walla door leya naira išəriin walla door naira tałaatiin, walla nəguul ad' d'ahaara waadiin buguulu laqayyid az zaqaraada, az zaqaraada kulla walla aad'ooa laa naire ašara, laqayyid waadiin buguulu bəlaama haggha kaza, laqayyid buguulu şubiyaan, keef yaani fi l múdun bəsowwú walla ma busowwú, (41:43)

<A> şehii waahid minna da bəsowwú fi, šabá hana az zaqaraada, wa šabá hana, l xaala, wa ke da waahid bəsowwú fi, amma katiiriin minna waahid da ma bəsowwú

<J> yo ha kan ma sawwaaha da hassa misil nuguul fi l baadiya kan ma sawwa da yaani ma bijuuz al bitt kulla ma bišuuluuha, yaal al hille şubiyaan kula ma bəqassidu aɓadan, ma bišuuluuha, ha keef fi l bərni da, kan ma sawwaaha bišuuluuha walla ma bišuuluuha, (42:06)

<A> fi l bərni, kan ma sowwú kula fi bakaan waahid da bušuulu bišiiluuha, amma humma xaşşatan fi, fatihiin ad dərb, fatihiin ad darb da, hu kulla doole ille kan and'ú šuqúl, dugó ifta loəm ad darb, wa şeeliin, da kulla doole, (42:27)

<E> ana kan bašiif, foog kalaam hana l aráb, hine bařra aadaatəm haw aráb hine daaxal aadaatəm da, bašiif humma al aráb hine daaxil da kaal ke ma indum aadaath, ille l aráb al barra bas indum aadaat wa busowwuhan, humma l aráb hine daaxal dool waahid jo geéd daaxal fil bərni da dda ma n naas dadda aadaat xalaas, buruuhan ma aadaat an naas, an naas al gaadiin fi l bərni dool hu bas bitassar beəm xalaas, me inde ayy aada, amma naas hine barra, gaadiin foog aadaatəm wa,

waagfiin foogəm maašiin, kan doola maato kulla doola maašiin fi šuqulhum, (43:00) amma humma doola waahid ja geed fi l bərnı da, da xalaş bınsa šúqul al barra, šunú, catta bınśá, ha amma, illa kan gabbal axát min barra dugó bišiif al aadaat deel walla yoom waahid, kan maśó bijuubu looəm le waahid mará, dugo bišiif al adaat deel, ha yamta šab dugut ad daliile, wa liibe al busowwú kulla, dugut yoom al ʔiid ke bijı, humma arab hine l bərnı ma indum ayy dalaal humma busowwú, amma dadda binši le daar barra binši le daar ngumaati binši le daar bałge binši le baama kan banišeex, ween kula, ha xalaaş binši bišiil an naas dool bilabu angawá, doola bilabu bazaga, doola bilabu korókoró, (43:31) šaqaale deela cat binšu ş bišuuluuan, mina ad daar al fəlaaniye bišiilu min ad daar fəlaani, mina d daar alfəlaaniye bijú kan dada busowwú le n naas al bərnı doola, išiifu, aadaatum aadaat hine naassum, dool naasku fa, busowwu ke ke deel liʔebe leʔeb al buguulaha ke, al liʔebe di buguulu lehe ke, ha šaan da binaʔan leya hu da, ana bašiif kaamil bas naas al birni dool ma indum adaat, gaadiin saakit ke bas, (43:50)

<A> kalaama seyii mazbuut mazbuut kalaama, walla šifte keef inta ali

<S> wei humma as saaro jo gaaydiin daaxal hineen doola mafi šaqaale deela humma aarfiin ba koon ahalum barra, bisawwuuhin walaakin humma daaxil ke, minnuhum fi nufuusuhum ke bəsowwuhan de mafi, amma humma aarifiin be koon aš šaqaali deel da hineehum, wa aadaatum gábul humma me isiiru ijú l bərnı da naasəm al gablaaniin dool da ankuun waadiin minnum busowwu fi šaqaal deela kula (44:22)

<I> maafi fark been al arab wa algabaayil at taaniyaat

<A> la farəg fi, al farəg ašaan humma adaat ke da, humma naas al múdun deel aadaat ke ma bəsowwuhan, humma naas al bərnı ke al ʔaadaat ma bəsowwuhan, al aadaat deela illa gaadaat xaşşatan le n naas al barra,

<I> šunu aadaatum

<A> aadaat naas al bərnı ke aadaat ke gaadaat xaşşa loəm ke da mafi, (45:12)

<I> maafi fark be l borno be l hawsa

<A> aa zai keef gul kef misil keef da

<S> misil yaani gaal leek, aadaat al arab fi l bərnı, wa aadaat al borno al gaadiin fi l bərnı fi fark walla mafi, mbeenaatihin (45:48)

<A> aaayi šahi, adaat xaşşa hinay il bərnı da maafi walla šifta keef inta ali

<I> there is no difference

<A> faræg fi ašaan humma naas bərni da alʔadaat deel ma bisawwohan humma naas al bərni ke alʔadaat deel ma bisawwohan da le naas al barra

<I> are there cultural differences between arabs and non arabs in maiduguri

<A> aa zai keef gul keef misil keef, da

<S> misil yaani gaal leek adaat al arab fi l bərni wa aadaat al borno al fil bərni fi farg walla maafi ambeenaatihin

<I> you grew up between tribes

<A> aay sahi (46:10)

<E> ana bajiib, fi fark, fark ambeen al gebaayil, al aayšiin fi libb al hille da, kan al aráb be borno kan be háwsa kan be fallaata kula indum aani, aani aadaat šikšik, min ayyi naahiya kula, min naahiyat as salaam, kula šik, tišiif indum adaat šik, al arabi bisallim le naadim al arabi salaama šik, salaam n naadum al arabi bəsallim le naadum, salaama šik, al hawsaay kula bisallim le hawsaay al aaxar tišiif salaam al hawsaay min as salaam bas, tiʔirif an naadum hu da da da, hu da hawsaay, (46:42) illa l hawsaay bas bisallim ke, al boṛnaay kula, min salaama, kula tiʔeerif, yaani mi min al lafəz, yaani išaaraat bas, ke waahid bisallim, masalan al hawsa dugud min aaditəm, ana da kan badoor basallim jidda haw jidda akbár minni da, ma bəšaafia iid be ʔiid, min beʔiid baz buguul ranka ya dadi haw ke, besallim min beʔiid bas, yaani biduun ma kan inta jiiit, šaafaata da buguul inta ma mətəʔaddib, laakin masalan aniina l aráb, ma haactak, inta kan naadum kabiir minee kulla tisallim salaam aleek haw ke tisallima, ma miškila, (47:12) haw kazaalik al borno, haw kulli l gabaayil šaba de indahan, aadaatəm, fa minna hi di kula aadaat šikšik, wa adaat fook at tərhiile, at tərhiile kula masalan indum aadaat, al aráb indum aadaat kan taaxud bitt da, buguulu leek tijiib masalan šiishi ašara tineen haw ahaa, dáháb, daháb ašara šiishi ašara tineen, ala hasab al bitt, kan al bidd nađiife buguulu leek išriin haw arbaʔa kula, beete beet šaraf, yaani masalan abuuha aalim walla abuuha suldʻaan walla ke kula, ala hasab al manaazəl yaani, manaazəl dʻabagaat an naas, (47:42) al bitt kulla ma abuuha aalim walla abuuha haakim walla ke walla jamaalha, maalha áktar, wa šaqaal al bidʻaalibuhan beehan áktar, wa ma ašbaha zaalik, amma al gabaayil at taaniyaat da haw al hawaaʔij, al buguul leek jiiban jiiban deel da, muftarigaat, min al gabaayil al hawsa, hawsa masalan humma kula bidʻaalbuuk be ašiyá, ašyaaʔ humma bədʻaalibuuk fi t tərhiile deel da, indahan fark beʔiid min hine al aráb, borno kulla indəm ašya aadaat, fi at terhiilitəm, (48:12) buguul leek inta kan taaxud al bitt di tijiib kaza tijiib kaza, al bitt kan adʻook leha da, ahalha, humma kulla kan bulummu leek, xumaam katiir, al abúa bijiib kaza al amṃ tajiib kaza, al ahál,

ahal al abúa ahal al am̄m bijiibu leek qalla, am jaabo leek al bitt da, bijiibu leek šwaalaat ašara, tineen ašara, taakul ke sana da, šuwaal kula ma tišera (48:28)

<S> wa l malaabis

<E> yawwa aaha malaabis gadee, ʔašara išəriin miʔe, al abú kan gaadur kan bijiibu leek al bitt be watiir, bərehhile leek bitta, be watiir lakin inta kula awwal kede taadʔ maal, katiir, amma qaaliban ke da aš šúqul al bijiibú leek da, inta xasaartak kulla tinsá, da hana borno be l xušuus yaani borno di aaditəm, wa ma ašbaha zaalik, ašan da aadaat muxtalifaat min naas le naas ala hasab, ixtilaafəm kan as salaam, kan al axiide kan šunú kulla, muxtalifaat (48:56)

<A> ayi sahi fi aadaat farəg misil, al mára, adaadna aniina kan al mára, šaaló rahhaló waddó le raajila, yoom al ʔazuuma, nuɖba kabíš, wa naas bəjú bəlummu, nəowu, qáda adiil, naas bugoodu biyaakulu, šifta, wa fi hawsa, misil al aadaat da ma indum, humma hawsa, buɖbo humma šahi buɖbo, lakin al láham da, al murei, bas binšan biyaakulanna qadi, humma bəowwu madiide, wa šunú bijú kulla l rijaal bas, amma aniina fi aadaanna kan ɖabeena da al akíl da láham šunú cat nisillu le rujaal bas yaakulu (49:36)